

104. MEKTUP

١٠٤ - ﴿ الْمَكْتُوبُ الرَّابِعُ وَالْمِائَةُ : اِلَى قُضَاةِ بَعْضِ الْقَصَبَةِ فِي التَّعْزِيَةِ ﴾

اعْلَمُوا أَنَّ مُصِيبَةَ فُوتِ الْمَغْفُورِ لَهُ وَإِنْ كَانَتْ شَدِيدَةً جَدًّا وَمُسْتَصْعَبَةً وَلَكِنْ لَا بَدَّ
لِلْعَبْدِ مِنَ الرِّضَا بِفِعْلِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى فَإِنَّا لَمْ نُخْلَقْ لِلْبَقَاءِ فِي الدُّنْيَا بَلْ لِلْعَمَلِ
فَيَنْبَغِي السَّعْيُ فِي الْعَمَلِ فَإِنْ ذَهَبَ الْمَرْحُومُ بِعَمَلِهِ لَا ضَيْرَ فِيهِ بَلْ هُوَ "مَلَكُ الْمَوْتِ"
جَسَرٌ يُوصِلُ الْحَبِيبَ إِلَى الْحَبِيبِ" ثَابِتٌ فِي شَأْنِهِ لَيْسَتْ الْمُصِيبَةُ لِلْفُوتِ بَلْ لِحَالِ
الْقَادِمِ إِلَى الْحَبِيبِ أَنَّهُ كَيْفَ يُعَامَلُ بِهِ فَيَنْبَغِي الْإِمْدَادُ بِالِدُعَاءِ وَالِاسْتِغْفَارِ وَالتَّصَدُّقِ
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ "مَا الْمَيِّتُ إِلَّا كَالْغَرِيقِ الْمُنْعَوْتِ يَنْتَظِرُ دَعْوَةَ
تَلَحُّقَهُ مِنْ أَبٍ أَوْ أُمٍّ أَوْ أَخٍ أَوْ صَدِيقٍ فَإِذَا لَحِقَتْهُ كَانَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا
فِيهَا وَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَيَدْخُلُ عَلَى أَهْلِ الْقُبُورِ مِنْ دُعَاءِ أَهْلِ الْأَرْضِ أَمْثَالَ الْجِبَالِ
مِنَ الرَّحْمَةِ وَأَنَّ هَدْيَةَ الْأَحْيَاءِ إِلَى الْأَمْوَاتِ اسْتِغْفَارٌ لَهُمْ" وَبَلَغَ الْمَكْتُوبُ الشَّرِيفُ
وَالْهَوَاءُ الْبَارِدُ شَدِيدٌ عَلَى الْفُقَرَاءِ جَدًّا وَالْأَمَّا مَا كُنْتُ أَتَأَخَّرُ وَكُتِبَ التَّقْوِيضُ مُؤَكَّدًا
يَنْفَعُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى وَالزِّيَادَةُ عَلَى ذَلِكَ تَصْدِيقٌ وَالِدَعَوَاتُ الْكَثِيرَةُ مَبْدُولَةٌ لِلْقَاضِي
حَسَنٍ وَسَائِرِ الْأَعْزَةِ وَلْيَكُونُوا رَاضِينَ بِفِعْلِ الْحَقِّ سُبْحَانَهُ وَشَاكِرِينَ عَلَيْهِ تَعَالَى فِي
جَمِيعِ الْأُمُورِ .

﴿ TÜRKÇE ANLAMI ﴾

Bu mektup kasabanın¹²⁶ kadılarına yazılmış olup taziye hakkındadır.

¹²⁶ "Ba'du'l-Kasabe" olarak Arapçaya çevrilen bu kelime Mektûbâtın aşlı olan Parsça Nûshada *perkene* olarak geçmektedir. (bkz. Mektûbât-ı İmâm-ı Rabbânî, tahk. Mevlânâ Nûr Ahmed Sâhib, Lahor). İmâm-ı Rabbânî, Mektûbât'ında yer yer Hinduca kelimeler de kullanmaktadır. Perkene kelimesi de Hinduca olup kasaba anlamına gelmektedir. Perkene'nin bir yer ismi olması da muhtemeldir. Bu durumda mânâ "Perkene'nin kadılarına..." şeklinde olur.

Bilmek gerekir ki; merhûmun aramızdan ayrılması her ne kadar zor ve çetin olsa da kulun Hakk Subhânehû'nun yaptığına rıza göstermesi gerekir. Çünkü biz bu dünyada kalmak için değil, çalışmak için yaratıldık. O halde çalışmak ve gayret etmek gerekir.

Eğer merhum ameli gitti ise bunda korkulacak bir şey yoktur. Hatta onun hakkında, "*Ölüm melegi, sevgiliyi sevgiliye ulaştıran bir köprüdür*" sözü sabittir. Musibet (ölüp) gitme için değil, *sevgiliye* gelen (meyyitin) hâli sebebiyledir; acaba ona nasıl muamele edilecektir? Öyleyse dua ve istiğfar ederek ve sadaka vererek ölen kişiye yardım etmek gerekir. Allah Rasûlü (Sallâllahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur: "*Ölü, boğulmakta olan ve yardımı isteyen kişi gibidir; anneden, babadan, kardeşten veya arkadaştan gelecek bir dua bekler. O dua, geldiğinde ölü için dünya ve içindekilerden daha sevimlidir. Allah Te'âlâ yeryüzündekilerin duası sebebiyle kabir ehlne dağlar kadar rahmet getirir. Dirilerin ölümlere bediyesi onlar için istiğfar etmektir.*"¹²⁷

Değerli mektubunuz, havanın çok soğuk olup bu fakirleri etkilediği bir zamanda ulaştı. Yoksa gecikmezdim. Bu talebin ısrarla yazılması inşallah faydalı olur.

Daha fazla yazarak başınızı ağrıtmayalım.

Kadı Hasan'a ve diğer değerli dostlara çok dua ediyoruz, Hakk Subhânehû'nun işine rıza gösterebilirler ve bütün işlerde O'na şükretsiner.

﴿ KELİME ANLAMİ ﴾

104. إِلَى قُضَاةٍ بَعْضُ الْقَصَبَةِ Yüz dördüncü mektup الْمَكْتُوبُ الرَّابِعُ وَالْمِائَةُ: < Bazı kasaba kadılarına yazılmıştır (Ne hukukundadır?) فِي التَّعْزِيَةِ Baş sağlığı dileme hakkındadır >

اعْلَمُوا Biliniz ki; أَنْ مُصِيبَةً قَوَّتِ الْمَقْشُورِ لَهُ Şüphesiz merhumun aramızdan ayrılması olayı وَلَكِنْ لَا بُدَّ وَهُوَ مُسْتَصْعَبٌ Ve zor Ne var ki, gerekir (Aşim için?) لِلْعَبْدِ Kul için (Ne?) مِنَ الرِّضَا Rıza göstermesi (Ne?) يَنْبَغِي الْحَقِّ Yaratılmadık (Ne?) فَاتَّأَنَّا بِحَقِّهِ وَتَعَالَى Hak Sübhânehû ve Teâlâ'nın işine Zira biz لَمْ نُخْلَقْ Yaratıldık (Ne?) فَيَنْبَغِي السَّعْيُ Aksine amel için yaratıldık (Ne?) لِلْعَمَلِ Dünnyada kalmak için (Ne?) لِلْبَقَاءِ فِي الدُّنْيَا O halde çalışmak gerekir (Ne?) فِي الْعَمَلِ Amel yönünde الْمَرْحُومُ Eğer

¹²⁷ Bu hadisin tahriri için bkz. C. 1, mektup 89'un ilgili dipnotu.

merhum giltiyse (N*ec* ile) بِعَمَلِهِ Ameli ile لَا ضَيْرَ فِيهِ Ölümde herhangi bir zarar yoktur بَلْ هُوَ Sevgiliyi يُوصِلُ الْحَيِّبَ بِرَجْسٍ Bir köprüdür (N*edir*) جِسْرٌ Bilakis o مَلَكَ الْمَوْتَ "Ölümün meleği" (N*edir*) ثَابِتٌ Bu söz sabittir (N*ec* hakkında) فِي شَأْنِهِ Onun بَلْ لِحَالِ Dünnyadan ayrılmayla لِلْفَوْتِ Felaket değildir (N*ec* ile ilgili) لَيْسَتْ الْمُصِيبَةُ Bilakis gelenin haliyle (N*ec* ile ilgili) إِلَى الْحَيِّبِ Sevgiliye gelen (N*ec* ile ilgili) كَيْفَ يُعَامَلُ Öyleyse ona yardım gerekir (N*ec* ile ilgili) فَتَبْغِي الْإِمْدَادُ Onunla (N*ec* ile ilgili) بِه Nasil muamele edilecek? (N*ec* ile ilgili) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ Dua, istiğfar ve sadaka ile بِالْدُّعَاءِ وَالْإِسْتِغْفَارِ وَالتَّصَدُّقِ (N*ec* ile ilgili) أَلَا كَالْعَرِيقِ "Ölü değildir (N*ec* ile ilgili) مَا الْمَيِّتُ" Rasûlullah (s.a.v.) buyurdu ki: وَسَلَّمَ kişi gibidir (N*ec* ile ilgili) يَتَطَرَّ دَعْوَةً Ölü, dua bekler (N*ec* ile ilgili) أَوْ صَدِيقٍ Babadan, anadan, kardeşten (N*ec* ile ilgili) مِنْ أَبِي أَوْ أُمٍّ أَوْ أَخٍ Ardından gelecek (N*ec* ile ilgili) تَلْحَقُهُ Veya dosttan (N*ec* ile ilgili) فَإِذَا لَحِقَتْهُ O dua geldiğinde (N*ec* ile ilgili) كَانَ أَحَبَّ Daha sevimli olur (N*ec* ile ilgili) أَلَيْهِ O kişiye (N*ec* ile ilgili) وَمَا فِيهَا Dünnyadan (N*ec* ile ilgili) وَمِنْ الدُّنْيَا Muhakkak Allâh- (N*ec* ile ilgili) وَأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى Kabir ehline (N*ec* ile ilgili) عَلَى أَهْلِ الْقُبُورِ Dahil eder / verir (N*ec* ile ilgili) لِيَدْخُلَ مِنْ الدُّعَاءِ أَهْلُ Dağlar kadar (N*ec* ile ilgili) أَمْثَالُ الْجِبَالِ Yeryüzündekilerin duasından (N*ec* ile ilgili) (N*ec* ile ilgili) Yeryüzünde Rahmetinden (N*ec* ile ilgili) إِلَى الْأَمْوَاتِ Şüphesiz dirilerin hediyesi (N*ec* ile ilgili) وَأَنَّ هَدِيَّةَ الْأَحْيَاءِ Değerli (N*ec* ile ilgili) الْمَكْتُوبُ الشَّرِيفُ Ulaştı (N*ec* ile ilgili) وَبَلَغَ "Onlar için yapılan istiğfardır" (N*ec* ile ilgili) اسْتَغْفَارٌ لَهُمْ Onlar için (N*ec* ile ilgili) شَدِيدٌ عَلَى الْفُقَرَاءِ Soğuk hava (N*ec* ile ilgili) وَالْهَوَاءُ الْبَارِدُ Fakirler için (N*ec* ile ilgili) فَتَقْوِيضُ Geçiyor (N*ec* ile ilgili) أَتَأَخَّرُ Olmazdım (N*ec* ile ilgili) مَا كُنْتُ Yoksa (N*ec* ile ilgili) وَالْأَيُّهُ Oldukça (N*ec* ile ilgili) وَكُنْتُ فَتَنْفَعُ Fayda sağlar (N*ec* ile ilgili) تَنْفَعُ Üzerinde durularak (N*ec* ile ilgili) مُؤَكَّدًا İnşallahü Teâla (N*ec* ile ilgili) عَلَى ذَلِكَ Baş ağrıtmadır (N*ec* ile ilgili) تَصَدِيعٌ Bunun üzerine ekleme (N*ec* ile ilgili) وَالزِّيَادَةُ Bahşedilmiştir (N*ec* ile ilgili) مَبْدُولَةٌ Bol dualar (N*ec* ile ilgili) وَالِدَعَوَاتُ الْكَثِيرَةِ Kadı Hasan'a (N*ec* ile ilgili) لِلْقَاضِي حَسَنِ Razi kimseler (N*ec* ile ilgili) رَاضِينَ Ve diğer değerli dostlara (N*ec* ile ilgili) وَلِيَكُونُوا Ve şükredici olsunlar (N*ec* ile ilgili) وَشَاكِرِينَ Hak Sübhânehü'nün işiyle (N*ec* ile ilgili) يَفْعَلُ الْحَقَّ سُبْحَانَهُ Allâh-u Teâla'ya karşı (N*ec* ile ilgili) فِي جَمِيعِ الْأُمُورِ Bütün işlerde

